

Április 5.

Min változtatnának a pártok a felsőoktatásban?

http://eduline.hu/felsooktatas/20100401_22258_valasztas_partok_oktatasi_program.aspx?s=rss

A Fidesz kötelezővé tenné egy tárgyból az emelt szintű érettségit az államilag finanszírozott helyekre jelentkezők esetében, az MSZP ugyanezt mindenkire kiterjesztené és megszüntetné a hallgatói létszámtól függő intézményi finanszírozást. Az MDF csökkentené az intézmények és a hallgatói helyek számát illetve tandíjat vezetne be, míg a Jobbik egyszerűen megszüntetné a bolognai rendszert és visszaállítaná az egyszintű érettségit.

Öt kulcskérdésben (nemzetköziesítés, bolognai rendszer, finanszírozás, tanárképzés, érettségi-felvételi rendszer) kérdezte az országos listát állító pártok felsőoktatási koncepcióját az Aktív Szemeszter felsőoktatási magazin. Míg a nemzetköziesítés terén az LMP és az MSZP nem tartja megvalósíthatónak az a célkitűzést, hogy a magyar felsőoktatás demográfiai okok miatt felszabaduló kapacitását jelentős számú külföldi hallgatóval töltsse fel az ország, a Fidesz szerint a minőségre és a marketingre kellene koncentrálni - utóbbit akár kormányzati szinten koordinálni - az említett célok megvalósításához.

A bolognai rendszert a Jobbik megszüntetné, és visszaállítaná a duális rendszerű felsőoktatást, míg a Civil Mozgalom, a Fidesz, az MDF és az MSZP bizonyos területeken - így a tanárképzés esetében - átgondolandó tartja az osztatlan képzés visszaállítását. A Fidesz továbbá egyes osztatlan képzések esetében az osztott rendszerű oktatást is átgondolná, míg az MSZP szakmacsoportos felülvizsgálat után "elvégezné a szükséges korrekciókat". Közben az LMP nem támogatja a központi - kormányzati, politikai - beavatkozást. A finanszírozással kapcsolatban a CM a fejkvóta helyett elhelyezkedési kvótát vezetne be, míg a Jobbik szakokat, nem hallgatókat finanszírozna. Az MDF megszüntetné a közalkalmazotti státuszt, elválasztaná az intézmények belső és külső igazgatását, illetve tandíjat vezetne be. Az MSZP a hallgatói létszám helyett a felvett kreditek alapján állapítaná meg az intézményi finanszírozást.

Az érettségi-felvételi rendszerhez minden párt hozzájárulna. A Fidesz egy tárgyból kötelező emelt szintű vizsgát írna elő, első lépésben csak az államilag támogatott hallgatók körében, illetve átgondolná a természettudományi tárgyból tett kötelező vizsga előírásának lehetőségét. Az MSZP is az egy vagy két emelt szintű érettségi kötelezővé tétele mellett érvelt, ők minden hallgatóra vonatkozóan tartanák ezt bevezetendőnek. A Jobbik visszaállítaná az egyszintű érettségi rendszert és az intézményi felvételit. Az LMP is az intézmények által összeállított felvételi visszaállítását tartaná megoldásnak, míg az MDF a hallgatói státuszok jelentős csökkentését, illetve az alkalmassági felvételik terjesztését megvalósítaná meg azokon a területeken, ahol ez indokolt.

A pedagógusképzéssel kapcsolatban a pártok kivétel nélkül fontosnak tartják a pedagóguspálya vonzerejének növelését. Ezt a Fidesz kiemelt ösztöndíjjal, és az osztatlan rendszer visszaállításával, a Jobbik fizetésemeléssel, az iskolai erőszak visszaszorításával és a tanfelügyeleti rendszerrel oldaná meg. Az LMP a mesterszakok akkreditációját vizsgálná felül, illetve a munkakörülmények és pedagógusbérek javítását tartja szükségesnek. Utóbbi kettőt az MDF is fontosnak tartja, illetve 25 százalékkal csökkentené a képző intézmények számát. Az MSZP a pedagógus továbbképzést a pedagógusképző intézmények jogává és feladatává tenné. Megvizsgálná az osztatlan képzés lehetőségét, illetve a hátrányos helyzetű iskolákba munkát vállaló tanárjelölteknek kiemelt ösztöndíjat adna tanulmányi idejük alatt. A CM a tárgyalt öt kérdésből háromra kívánt válaszolni, véleménye szerint ugyanis a nemzetköziesítés, illetve az érettségi-felvételi rendszere sokkal inkább szak-, mint pártpolitikai kérdés.

Április 6.

Magyar Bologna

http://hvg.hu/itthon/20100406_magyarbologna?s=hk

Az utóbbi nyolc évben nagymértékben átalakult a magyar oktatási rendszer: a közoktatás új

kimenete a kétszintű érettségi lett, a felsőoktatás pedig alapjaiban újult meg a bolognainak nevezett reformok során.

A közoktatást az intézmények leépítése jellemezte, például az óvodák száma egyharmaddal csökkent, igaz, főleg az állam által szorgalmazott intézményi összevonások miatt. Az általános iskolák számának visszaesése hasonló volt, és az oktatási intézmények több mint 10 százaléka végleg bezárta kapuit. A diákok számának apadása még ezt is felülmúlta, jó 15 százalékkal kevesebben járnak ma általános iskolába, mint 8 éve. A gimnáziumokban mind az intézmények, mind a diákok és tanárok száma emelkedett – de csak az egyházi és alapítványi iskolák körében.

Az oktatás tartalmát érintő reformok miatt kirobbant viták máig nem csillapodtak. A buktatási tilalom a hat osztályra kiterjesztett alsó tagozaton, a kétszintű érettségi és különösen a felvételi állandó változtatások tárgya. A reformok egyik indoka a magyar diákok rossz teljesítménye az úgynevezett PISA-felméréseken, és a kormányzat ezzel is indokolta az áttérést a kompetenciaalapú képzésre.

A bolognai rendszerben nehezen csiszolódik össze az alap- és a mesterképzés, a tanárképzést pedig az egyetemek újra kívánják szervezni. Kísérleteztek az egyetemi gazdálkodás, irányítás átalakításával is, kevés sikerrel. Elmaradt azonban a fő cél megvalósítása, a felsőoktatási intézmények számának csökkentése, sőt az utóbbi években újabbak is alakultak. Közben visszaesik mind a jelentkezők, mind a felsőoktatásban tanulók száma. Az állam összességében 2 százalékkal kevesebbet fordít az oktatásra, mint 8 éve.

Április 7.

Mesterházy minden hallgatóval tandíjat fizettetne

<http://www.hrportal.hu/c/mesterhazy-minden-hallgatoval-tandijat-fizettetne-20100407.html>

Szinte valamennyi hallgató számára fizetőssé tenné a felsőoktatást az MSZP - derül ki Mesterházy Attila miniszterelnök-jelölti programjából. A tandíj összege a tanulmányi eredménytől függene - írja a Magyar Nemzet.

A lap cikke szerint Mesterházy Attila szocialista miniszterelnök-jelölt programjában azt hirdeti, az MSZP kormányra kerülése esetén a hallgatók nagy többségének fizetőssé tennék a felsőoktatást.

A Nemzeti modernizáció, összetartó közösség című szocialista miniszterelnök-jelölti program szerint olyan teljesítményösztönző rendszert fognak kidolgozni, amely a fiatalokat, valamint az intézményeket anyagilag is érdekeltté teszi a versenyképes képzésben. Ehhez kialakítanak egy lépcsőzetes rendszert, amelyben csak a legjobb teljesítményű hallgatók tartoznak az államilag finanszírozott körbe. Ahogy csökken a teljesítmény, úgy nő a költségtérítés.

Mesterházy csökkentené az egyetemi férőhelyek számát is, ami a kisebb főiskolák bezárásához, ennek következtében pedig vidéki városok gazdasági katasztrófájához vezethet - olvasható a Magyar Nemzetben.

Kárpátalja: érettségi újra magyarul!

Végre valóra vált a magyarok álma

http://kitekinto.hu/karpat-medence/2010/04/07/karpatalja_erettségi_ujra_magyarul/

Az ukrajnai elnökválasztás győztese, Viktor Janukovics kampányában több olyan ígéretet tett az ukrajnai nemzeti kisebbségek számára, amit elhinnük is nehéz volt az érintetteknek, arról azonban álmodni sem mertek, hogy ilyen gyorsan valóra is válnak. Pedig tény: a magyarul tanuló diákok már idén anyanyelvükön tehetik le az emelt szintű érettségit. A magyarok további kedvezményeket remélnek.

Tabacsnik komolyan gondolja

A márciusban kinevezett ukrán oktatási és tudományos miniszter, Dmitro Tabacsnik rekord gyorsasággal törölte el az ukrán nyelvű emelt szintű érettségit, így a korábbi értesülésekkel ellentétben a magyar diákok anyanyelvükön vizsgázhatnak az idei tanév végén. Márciusig ugyanis úgy tűnt, hogy a korábbi oktatási miniszter, Ivan Vakarcsuk által bevezetett rendelkezés értelmében emelt szinten kizárólag ukrán nyelven lehet érettségizni, ami kifejezetten hátrányos helyzetbe hozta volna a nemzetiségi nyelven tanuló diákokat, hiszen Ukrajnában is az emelt szintű érettségi szolgál az egyetemi felvételiként. A korábbi rendelkezés sok kárpátaljai magyar diákot tántorított el a továbbtanulástól, most azonban úgy tűnik, egyenlő esélyekkel versenyezhetnek az ukrán tanulókkal a felsőoktatási helyekért.

A pozitív fordulatban ugyan bízott az ukrainai magyarság, hiszen kampányában a jelenlegi ukrán elnök kisebbségvédelmi intézkedéseket ígért, a remélt változás azonban a vártnál gyorsabban bekövetkezett: Dmitro Tabacsnik kinevezése után rögtön eltörölte a korábbi törvényt, mondván: "Egyetlen miniszternek sincs erkölcsi joga ahhoz, hogy fiatalok tízezreit nyilvánvalóan hátrányos helyzetbe hozza, hiszen világos, hogy az orosz vagy magyar nyelvű iskolák végzőseinek kisebb esélyük van az ukrán nyelvű feladatsorok sikeres megoldására, mint az ukrán iskolák tanulóinak."

Kárpátalján ujjong a magyar diáksereg

Az új rendelkezést nagy örömmel fogadták a magyar iskolák tanulói és oktatói. A Kárpátinfo.net hírportál több magyar intézmény vezetőjét is megkereste a hír kapcsán, akik kifejezték abbéli reményüket, hogy az anyanyelvi érettséginek köszönhetően több magyar diák kerül majd be a felsőoktatásba, a szülők pedig kisebb arányban íratják ukrán tannyelvű osztályba gyermekeiket.

A változtatások gyakorlati kivitelezése is remekül megoldódott, hiszen az érettségire történő jelentkezés határidejét április 8-ig meghosszabbították, így azoknak, akik ukrán nyelven nem, de magyarul szeretnének emelt szinten érettségizni, nem kell egy évet várniuk, hogy vizsgázhassanak.

S ha mindez nem lenne elég, további könnyítés a kisebbségek számára, hogy a reál vonalon továbbtanulóknak ukrán nyelv és irodalom tantárgyból az érettségien 100 pont is elég az egyetemre való bejutáshoz, míg korábban 124 pont volt a minimum a sikeres felvételihez.

Nacionalista támadások

Amennyire szívesen fogadják az ukrainai nemzetiségek Tabacsnik lépéseit, olyan ellenérzés tapasztalható az ukrán nacionalisták oldaláról. Az ukrán hazafiakat elsősorban persze nem a magyar kisebbség jogainak kiszélesítése, sokkal inkább az új vezetés túlzott orosz-orientáltsága rémiszti meg.

Tabacsnik több olyan kijelentést tett a közelmúltban, melyekkel sokkolta a nemzeti oldalt. Az oktatási és tudományos miniszter kijelentette, hogy szorgalmazza az ukrán történelemkönyvek revízióját, ugyanis a bennük bemutatott nemzeti függetlenedési törekvések nem felelnek meg a valóságnak. Nem kis felhördülést okozott azzal a kijelentésével sem, miszerint a nyugat- és kelet-ukrainai népesség semmiben sem hasonlít egymáshoz, s örökös harc folyik a "katolikus-galíciai" és az "ortodox-orosz" etnikumok között.

A Ukrainien Canadian beszámolója szerint az új oktatási miniszter ezen deklarációival megkérdőjelezi az ukrán nemzeti identitást, s helyette az "ismeretlen orosz-ukrán kultúrát" állítja a közép-pontba. Nyugat-Ukrajna több megyéjében heves tiltakozási akciók léptek életbe Tabacsnik ellen: diákok élőlánccal tüntettek a miniszter kijelentései ellen, több önkormányzat pedig tiltakozó jegyzékben követelte Tabacsnik menesztését - mindeddig eredménytelenül.

A magyarok természetesen nagyon elégedettek az új oktatási miniszterrel, kiváltképp a Janukovicsot már a kampány idején is támogató Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség tekint nagy várakozás-

sal a jövőbe. A pozitív fejlemények kapcsán a Kárpátinfo.net hírportál felkereste az UMDSZ elnökét, Gajdos Istvánt, aki bizakodóan nyilatkozott az esetleges további kedvezményekről. Gajdos a kisebbségek oktatási intézményeinek anyagi támogatását és a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájának teljes ratifikációját jelölte meg következő lépcsőként, emellett pedig reálisnak tartja, hogy Magyarország és Ukrajna viszonyában is nagyfokú javulás állhat be a közeljövőben.

Április 8.

A fegyelmezéstől Bolognáig

Merre induljon az oktatáspolitikai?

http://nol.hu/lap/mo/20100408-a_fegyelmezestol_bolognaig

A köz- és felsőoktatás helyzetét jól ismerő szakértők mondják el az elmúlt évek oktatáspolitikájáról álláspontjukat, és segítenek rávilágítani oktatási rendszerünk főbb problémáira, amelyekkel mindenképpen szembe kell néznie a következő kormánynak.

1.
A funkcionális analfabéták országa vagyunk: a felnőtt magyar lakosság nyolcvan százaléka küzd valamilyen fokú olvasási, szövegértési problémával, ezért nehezen képes új információk befogadására. Ez az állapot akadályozza egy szerződés megértését vagy egy űrlap kitöltését. Az ifjabb generációk sem javítják az átlagot: minden negyedik-ötödik fiatalnál ez a helyzet. Mik a főbb problémák, és merre induljon el az oktatáspolitikai?
2.
Hiányoznak a jó szakmunkások a munkapiacról? Van-e baj a szakképzéssel? Miért nagy a lemorzsolódás?
3.
„A világ legjobb kétszáz egyeteme között nincs magyar.” Sok-e a 77 felsőoktatási intézmény? Kell-e nekünk Bologna? Bárki bekerülhet a felsőoktatásba, vagy felvételiztetni kellene?

1.

SETÉNYI JÁNOS OKTATÁSI SZAKÉRTŐ

Pánikra még nincs ok: a magyar közoktatás teljesítménye a világ legfejlettebb országainak átlagához áll közel, de a nemzeti teljesítményszint drámai belső különbségeket takar. A 2006-os PISA-jelentés azt mutatja, hogy gimnazis táink a finn átlagot, szakközépiskolásaink a német és lengyel nemzeti átlagot hozzák, szakiskolásaink pedig a teljesen leszakadt balkáni országok átlagához közelítenek. Nem vagyunk egy ország, tudásban és kultúrában semmiképpen sem.

A legfontosabb PISA-tanulság az, hogy fejleszteni szelektíven kell: a közoktatási rendszer „alulról húzható fel”. Felső tagozaton és a szakiskolákban elért teljesítményjavulás a teljes nemzeti átlagot is felhúzza. A kompetenciamérésekből tudható, hogy melyek a legrosszabbul teljesítő iskolák, az erőforrásokat oda kell csoportosítani.

Meg lehet venni a jó pedagógust, a jó eszközöket. Még van felhasználható uniós forrás: ezt már csak erre szabadna fordítani.

A jó színvonalú közoktatás kulcsa a pedagógus. A politikusok félnek olyan változtatásokat bevezetni, amely sérti érdekeiket: közel százezer pedagógus, családtagjaikkal együtt, több százezres szavazótábort jelent. Akadályozza a teljesítmények ösztönzését a közalkalmazotti bértábla. A pedagógusok nem a teljesítményük alapján keresnek többet, hanem önmagában attól, hogy egyre több ideje vannak a pályán. A jövőben folytatódik a gyerekszámcsökkenés, miközben a pályán lévő pedagógusok egy része is

nyugdíjba megy. Vagyis fel fognak szabadulni források az oktatásban, amit béremelésre lehetne fordítani. A szegregációs vitákat tévútnak látom. Nem a roma, nem roma gyerekek arányának minisztériumi szabályozásától, hanem az egyes iskola hozzáadott pedagógiai értékétől várom a javulást. A településen a polgármester tudja eldönteni, képes-e integrált oktatást megvalósítani. De a minőségből nem engedhet. A cél a minden tanuló által elérhető minőségi oktatás. Faluromantika ide vagy oda: az óvoda és az általános iskola maradhat a kistelepülésen, de a felső tagozatosoknak jobb, ha iskolabusszal a jó minőségű városi iskolába utazik.

HALÁSZ GÁBOR OKTATÁSKUTATÓ

Az a szubjektív érzet alakult ki, hogy rossz irányba mennek a dolgok. Pedig nem mindenütt. PISA-eredményeink például az európai összehasonlítást tekintve javultak: csökkent a legalacsonyabb szintet elérő tanulók aránya.

A közoktatás fenntarthatatlan jelenlegi formájában. Hosszabb távon évente a GDP 4–6 százalékát fordítottuk oktatásra, ami középmezőnynek számít az iparilag fejlett országok között, de a pedagógusok az egy főre jutó GDP-nek mindössze 70 százalékát keresik, ami a legalacsonyabbak között van. Ez azt mutatja, drámai hatékonysági problémák vannak az oktatásban. Reformra lenne szükség, de az emberek többsége stabilitást akar.

Sajnos az iskolai szerkezetváltási reformot nem tudtuk megvalósítani: elindultunk ugyan a hat évfolyamra épülő, kétciklusú középfokú oktatás irányába, de ez nem lett befejezve. A sikeres oktatási rendszert működtető országokban hosszabb ideig tart az alapozó szakasz: több évig tart az alapkészségek fejlesztése, és csak ezután kezdődik a szaktárgyak intenzív tanulása. A túl korai szakosodás drágítja a rendszer működtetését, ugyanakkor nem vezet magasabb tanulói teljesítményhez.

A 18 éves tankötelezettség nem indokolt, legalábbis nem abban a formában, ahogyan nálunk megvalósul: ez nem kellene hogy azt jelentse, mindenki 18 éves koráig iskolapadban ül.

2400 iskolafenntartó önkormányzat túl sok. Egy kicsi falu kis önkormányzata nem tudja a fenntartással járó feladatokat rendesen ellátni úgy, hogy az oktatás minősége ne romoljék. Elég lenne három-négyszáz iskolafenntartó. Társulniuk kéne a kicsiknek.

Elhangzott Hiller István szakminisztertől és ellenzéki politikusoktól is, hogy államosítani kellene egyes iskolákat. Ez tévút, ebbe az irányba ma egyetlen modern állam sem halad. Az állam nem képes közvetlenül iskolafenntartói feladatokat ellátni, nem ez a dolga.

Nemcsak az oktatás irányítói, a magyar társadalom sem ismerte fel a vezetésben rejlő potenciát. Vannak csapnivaló és csodálatos iskolák, függetlenül attól, milyen településen működnek. A titok az iskola vezetésében rejlik, az igazgatón sok múlik. Ha az erőforrásokat a háromezer működő iskola vezetőire koncentrálnánk, akkor viszonylag olcsó beavatkozással sokat lendíthetnénk az oktatás színvonalán.

A buktatás nélküli oktatás korszerűbb pedagógiai módszereket igényel. Visszaküldeni a gyerekeket alsóbb évfolyamokra, az elavult, rossz hatékonyságú pedagógia továbbélését támogatja. Ugyanez a helyzet a szöveges értékeléssel. Ezek elterjedése szükségszerű, azonban nálunk túl gyorsan át kellett állniuk a pedagógusoknak. A tanárok visszakövetelik a jól bevált, bár korszerűtlen módszereiket, mert azokat úgy vették el tőlük, hogy nem voltak felkészülve a komplikáltabb technikák alkalmazására. Ezért nem meglepő, ha sokan szoronganak, és frusztráltak. Azt tartottam volna jónak, ha az átállásra legalább tíz évet kaptak volna a tanárok.

2.

SETÉNYI JÁNOS

A szakképzés a magyar oktatási rendszer legrosszabbul teljesítő eleme. Az elmúlt években létrehozták a térségi integrált szakképző (TISZK) központokat. Ez jó irány. A szakmai gyakorlatok azonban még lepusztult szakközépiskolai/szakiskolai műhelyekben történnek, ezen változtatni kell. A szakmai

gyakorlatok nagy részét a TISZK-ekbe kell összpontosítani, a gyakorlati képzés tartalmát pedig a gazdaság ellenőrzése alá kell vonni. A magyar gazdaságnak már vannak olyan szektorai (pl. informatika, idegenforgalom, élelmiszeripar stb.), ahol a hazai és multinacionális vállalatok világszínvonalú tudást adhatnak át az oktatóknak. A szakképzés tanterveinek és tankönyveinek egy része ma már teljesen nemzetközi, adaptálásuk után teljes technológia- és kultúraváltás vihető végbe. Kulcskérdés a szakmunkások minősége. Elodázhatatlannak látszik független vizsgaközpontok működtetése, ahol a szakma delegáltjai központi standardok alapján értékelnek. Hogy egyes térségekben az első standard vizsgákon a tanulók nagyobb része megbukna?

A szakképzésben igen nagyarányú lemorzsolódást úgy lehet megállítani, ha a munka és a tanulás már korán összekapcsolódik. Kár volt felemelni 18 évre a tankötelezettséget, az önálló pénzkereset az egyetlen tanulásra motiváló erő a nehéz családi háttérrel rendelkező fiatalok körében. A 16. életév után pénzkereső munkával lehetne kombinálni az iskolai tanulmányokat.

HALÁSZ GÁBOR

Átalakult a képzés: ennek köszönhetően egyre inkább a munkaadók határozzák meg, milyen képességekre tegyenek szert a leendő munkavállalók. Minden fejlett országban ezt lehet megfigyelni. Sajnos Európa nagy részén, így nálunk is a munka világtól elszigetelten zajlik a képzés, miközben a képességek nagy része csak munkavégzés közben és mellett elsajátítható. Mivel az állam ingyenes szakképzést biztosít, motiválatlanok a vállalatok, hogy saját maguk fejlesszék munkavállalóik képességeit. Inkább arra hajlanak, hogy ezt más csinálja helyettük, aminek az eredményével persze elégedetlenek.

3.

SETÉNYI JÁNOS

A felsőoktatás bolognai szerkezete a legjobb a tömegoktatás korában, a kérdés, mikor alkalmazkodik a magyar felsőoktatás tartalma és napi működése is ehhez. Az alapképzés és a mesterszak más-más tanári munkát igényel. Egy nagynevű tudósnek nem az alapszakosokkal kellene bajlódnia, hanem a mester- vagy a doktori képzésben részt vevőkkel. Az alapozáshoz, a szakszöveg értelmezéséhez, esszéíratáshoz „frontharcos” tanárookra van szükség, nem Nobel-díjasokra. Bologna erről szólna. A folyamat egyáltalán nem indult be: az oktatói réteg még nem differenciálódott. Ahogy az egyetemek sem: el kéne dönteniük a rektoroknak, hogy milyen küldetése legyen az általuk vezetett intézménynek: kutatóegyetemként az erős doktori képzésre, vagy a tömegekre nyitott alapképzésre koncentrálnak.

Nem baj, ha sokan áramlanak be alapszintű érettségivel az alapképzésekre. A mesterszakokra való belépéskor kell szűrni. A demográfiai apály nemsokára eléri a felsőoktatást is, tényleg sok az intézmény. Az egyetemeknek azonban nemcsak a frissen érettségizők jelentik a potenciális hallgatói – azaz bevételi – kört, hanem a felnőttek is. A felnőttképzés az elnéptelenedő intézmények egyik kitörési pontja.

A kutatás-fejlesztés a másik kitörési pont. Ha kifejlesztenek az egyetemen valami eladható újdonságot, amit aztán szabadalmaztatnak, abból jól megélne az egyetem. Nyitni kell a világra: az Erasmus (a program a felsőoktatásban teremt lehetőséget, leggyakrabban féléves időtartamra, hogy a diákok és a tanárok cserélődjenek) keretei közt ma kevés diák tud világot látni. Drámai mértékben ki kellene terjeszteni a külföldi ösztöndíjprogramokat. Az egész ország szabadabban lélegezne egy évtized múltán. Erre tízmilliárdok állnak rendelkezésre az uniós alapokban, de eddig nem erre fordították. Sohasem értettem, miért nem versenyeztetik az oktatókat a megüresedő állások betöltésekor. Miért nincsenek a mi egyetemeinken – angolul tanító –lengyel, román vagy cseh kollégák?

HALÁSZ GÁBOR

Ma már nem kérdés az, kellett-e Európának a bolognai folyamat. Tömegoktatás van, ami strukturális átalakulást tesz szükségessé, és a képzést ezáltal lehetett kompatibilissé tenni a világban. Ha nem

lett volna Bologna, elszigetelődött volna Európa. A kérdés ma már az, hogyan tehetők ebben a rendszerben sikeressé az egyetemek. A bolognai átállást azért szidják nálunk sokan, mert túl gyorsan ment végbe: ez nem igaz. A magyar felsőoktatás túl későn kezdte megvalósítani ezt a reformot. Elég időnk lett volna, de hosszú éveket késtünk, ezért gyorsultak fel a folyamatok. Hiányzik sok intézmény éléről a modern, hosszú távú stratégiát építő vezetés. A felsőoktatás kormányzásának a reformjában sok európai ország messze előttünk jár.

Nem magyar, hanem világjelenség, hogy a természettudományos és műszaki terület iránti érdeklődés csökken. Ennek egyik oka az itt végzők munkapiaci megbecsülése. Azt mondják, hogy mérnökhány van, én azonban azt mondom, ha a mérnöki pálya vonzóbb lenne, többen választanák.

Április 9.

Példátlan döntés a veszprémi egyetemen

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=281553>

Politikai helyezkedés vette kezdetét a felsőoktatásban, legalábbis az elmúlt hetek rektorválasztási bonyodalmi ezt a látszatot erősítik. A legkézzelfoghatóbb politikai szál a veszprémi Pannon Egyetem dékánválasztási botrányában érhető tetten. Ott ugyanis már tavaly ősszel megkezdődött a csatározás, nem is akármilyen szereplőkkel.

Ennek a háborúnak azonban egyenesen a kari autonómia láthatta kárát, információink szerint ugyanis olyan "egyetemen kívüli politikai erők" gyakorolhattak nyomást az intézményvezetőre, melyeknek a következő kormányciklusban feltehetően nehéz lesz ellentmondani.

A Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Karának története még tavaly, a dékánválasztás előkészületeikor indult, amikor a kari tanácsülés meghatározta a pályázati időterveket, elvárásokat. Tudni lehetett, hogy a dékáni posztra ketten, Kalmár Zoltán eddigi dékánhelyettes és Navracsics Judit egyetemi docens pályáznak majd. Utóbbi név ismerős lehet, viselője ugyanis éppen a Fidesz frakcióvezetőjének, Navracsics Tibornak a nővére.

Novemberben a kari vezetés és az oktatói többség tudta nélkül néhány - különböző tanszékeken tanító - oktató a rektorral folytatott tárgyalásokat, majd panaszos levelet is intéztek a vezetőhöz. Ebben arra kérték Rédey Ákost, hogy a kar vezetését vonja saját hatáskörébe, mert a jelenlegi dékán, Szilágyi István és annak helyettese szerintük nem látja el megfelelően feladatát. Néhány napra rá, november 24-én a rektor vizsgálóbizottságot hozott létre a panaszok kivizsgálására, ennek egyik tagjává Gál András Leventét tette meg. A jogász az Orbán-kormány idején oktatási minisztériumi biztosként és közigazgatási államtitkárként tevékenykedett, később pedig a Magyar Rádió Közalapítvány kuratóriumának Fidesz által delegált elnökhelyettesévé nevezték ki. A rektor még a vizsgálat megkezdése előtt hatáskörébe vonta a dékáni munkáltatói jogokat, majd írásbeli figyelmeztetésben részesítette a kari vezetést és fegyelmi eljárást is indított.

Idén januárban lejárt a dékáni pályázatok beadásának határideje, három jelentkező közül egy két héten belül visszavonta pályázatát, a két megmaradó Kalmár Zoltán és Navracsics Judit volt. A rektor ezzel egy időben intézményi nyilvánosság elé vitte a még meg nem vitatott bizottsági jelentést, mely szerint a kar vezetése mulasztásokat és jogszerűtlenségeket követett el. A jelentésbe azonban Rédey Ákos csak korlátozva engedett betekintést az így védekezés nélkül elmarasztalt feleknek.

A lapunk birtokába került dokumentumok szerint a január 20-i kari tanácson több mint kétharmados többséggel Kalmár Zoltán jelenlegi dékánhelyetteset támogatták a tagok. Egyes források szerint a kari tanács szavazását követő napokban Szilágyi István dékánt több alkalommal személyesen, illetve telefonon magas beosztású helyi és országos politikusok keresték fel, hogy meggyőzzék: vegye rá Kalmárt a visszalépésre, cserébe a rektor megszünteti a dékáni vezetés ellen indított fegyelmi eljárást. Amikor Szilágyi ezt elutasította és a rektori tanács összehívását kérte, az intézményvezető ez elől elzárkózott.

A Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar élére meghirdetett pályázaton Kalmár Zoltán eddigi dékánhelyettes meggyőző támogatást szerzett Navracsics Judittal szemben, Rédey Ákos rektor

rektor azonban - az egyetem történetében példátlanul - úgy döntött, hogy eredménytelenné nyilvánítja az eljárást, és nem hirdet eredményt a karon belüli feszültségre hivatkozva. A felsőoktatási törvény szerint a "szénátus véleményének mérlegelésével a rektor dönt a vezetői megbízás kiadásáról", de olyan ezidáig nem fordult elő, hogy egy intézményvezető mind a kari tanács, mind a szenátus szavazását semmibe vegye. Sokan a kari, sőt az intézményi autonómia elvesztése miatt aggódnak, és a politika egyetemtől való távoltartását követelik az ügy kapcsán.

Kampányszerű rektorcserek

Sorozatban cserélik le az egyetemi vezetőket országszerte, több olyan rektorválasztás is volt az elmúlt hetekben, amelyekből úgy tűnhet, a jelöltek vélt vagy valós pártszimpátiái szerepet játszottak a döntésben. A szenátusok nyilvánvalóan azzal számolnak, hogy kormányváltás következik, és ehhez szeretnék igazítani az egyetemi vezetést is. Szegeden például bár Szabó Gábor eddigi rektor meggyőző fölényrel nyerte a szavazást a városban Fidesz-közelinek mondott Wittmann Tibor belgyógyász professzorral szemben, mégsem sikerült a kétharmadot megszereznie, mert ehhez a végső szavazáson három szavazat hiányzott. Sokan az egyetemi hallgatói önkormányzatot (hök) sejtik menesztése mögött, hiszen Török Márkot, a diáktestület egykori és jelenlegi elnökét egyszer Szabó rektorsága alatt már fegyelmivel kizárták egy időre az intézményből. Ám Törökék nyilatkozatban cáfolták, hogy egységesen szavaztak volna a rektorválasztáson, szerintük a hallgatói küldöttek szavazatmegosztása nem determinálta egyik jelölt lehetőségeit sem. Szegeden most új pályázatot kell kiírni a rektori posztra.

A hallgatói önkormányzat tagjai kerültek a középpontba a Kaposvári Egyetem sikertelen rektorválasztása után is. A jelenlegi rektor, Babinszky László volt az egyetlen jelölt, de indulása nem csak a diákokat, hanem az oktatói kart is megosztotta. Sokan azzal magyarázták ellenérvüket, hogy a pályázati kiírásba olyan pont került be, amely éppen Babinszkynek kedvezett. Pécssett Bódis József, az orvosi kar dékánja lett a befutó, aki fölényesen verte az intézményt három éve vezető Gábrriel Róbertet. Érdekes egybeesésnek tűnik, hogy Pokorni Zoltán, a Fidesz volt oktatási minisztere két héttel a rektorválasztás előtt Pécsset járt és Bódis társaságát tartotta alkalmasnak arra, hogy a vidéki felsőoktatási intézmények helyzetéről konzultáljon.

Az ELTE eddigi vezetője, Hudecz Ferenc visszalépett a választási folyamat során, mert a kari tanácsi megméretéseken sikertelenül szerepelt. A végül rektorrá választott jogi kari dékán, Mezey Barna esetében az lehet érdekes, hogy az ELTE szenátusi ülésének jegyzőkönyve szerint a hök vezetője nyilvánosan közölte a szavazás előtt, ők egységesen Mezeyre voksolnak. Fábrián István vegyész professzor lesz a Debreceni Egyetem új rektora, miután 90 százalékos szavazati aránnyal megválasztotta az intézmény szenátusa tegnap. A másik induló, Pethő Attila azután lépett vissza, hogy botrány keveredett egy 2006-os vezetői megegyezés felrúgásából, mely szerint az egyetem három centrumának vezetői - köztük utolsóként Fábrián - egymást váltva irányítják az intézményt.

Április 10.

Az ELTE a diákok legnépszerűbb célpontja

<http://www.vg.hu/kozelet/tarsadalom/az-elte-a-diakok-legnepszerubb-celpontja-312186>

Továbbra is az ELTE a legnépszerűbb felsőoktatási intézmény: 15 ezren ide szeretnének elsősorban bejutni ami 16 százalékkal több, mint tavaly.

A nagy tudományegyetemekre szeretne a legtöbb diák elsősorban bekerülni az idén is, így borítékolható, hogy most is ezek az intézmények lesznek a felvételi verseny győztesei. Néhány vidéki főiskola azonban már, úgy tűnik, megtalálta a „kitörési pontot”, és jelentkezői létszámnövekedésben sokszorosan lekörözte a mamutintézményeket - írja a Népszabadság.

Továbbra is az ELTE Magyarország legnépszerűbb felsőoktatási intézménye: több mint 15 ezren ide szeretnének elsősorban bejutni (összesen pedig több mint 26 ezren jelentkeztek ide). Ez 16 százalékos

növekedést jelent tavalyhoz képest, ami duplája az országos átlagnak. A nagy múltú budapesti egyetem lesz tehát jó eséllyel az idén is a felvételi verseny egyik nagy győztese, hiszen 2007 óta az első helyes jelentkezőknek kulcsszerepe van az állami támogatások elosztásában. Oda kerül ugyanis a legtöbb támogatott hallgató, ahová a legtöbben jelentkeztek magas pontszámmal első helyen.

Az idén még országosan is nőtt a jelentkezői létszám: tavalyhoz képest úgy 8,5 százalékkal többen, összesen 137 408-an jelentkeztek az egyetemekre és a főiskolákra. A demográfiai adatok azonban 2020-ra a mostani mintegy 100 ezer helyett már csupán 65-70 ezer érettségiző diákot vetítenek előre. A kerekén 70 hazai egyetem és főiskola tehát egyre kevesebb potenciális hallgatót lesz kénytelen osztozni.

Bajban a kisebb főiskolák

http://www.hirtv.hu/belfold/?article_hid=316822

Miközben az idén tíz százalékkal több fiatal jelentkezett a felsőoktatásba, mint tavaly, egyes iskolák mégis a hallgatói létszám csökkenése miatt mehetnek tönkre. A diákok ugyanis főként az egyetemeket részesítik előnyben, a vidéki főiskolák egy része óriásit veszített a népszerűségéből - írja a Magyar Nemzet.

Minden egyetemre több fiatal jelentkezett, mint tavaly, a kisebb főiskolák azonban komoly bajba kerülhetnek az új tanévtől. Hiába jelentkezett az idén több diák a felsőoktatásba, egyes intézmények mégis drasztikusan veszítettek népszerűségükből. Az összesített adatokból kiderül: a gyöngyösi Károly Róbert Főiskola, a székesfehérvári Kodolányi János Főiskola és a Nemzetközi Üzleti Főiskola (IBS) könnyelhetette el a legnagyobb arányú jelentkezői létszámcsökkenést.

Mindhárom intézménybe körülbelül húsz százalékkal kevesebb diák jelentkezett, mint tavaly ilyenkor, ami harminc százalékkal rosszabb az általános tendenciánál, hiszen az idén átlagosan tíz százalékkal nőtt a jelentkezők száma. Alig maradt le tőlük a negatív versenyben a budapesti Harsányi János Főiskola, ahová a tavalyinál 18 százalékkal kevesebben kértek felvételt. Jelentős népszerűségvesztést könnyelhet el a Szolnoki Főiskola 12 százalékos mínusszal, valamint az Általános Vállalkozási Főiskola és a Magyar Táncművészeti Főiskola tíz százalékkal kevesebb jelentkezővel.

Április 11.

Rengeteg állást kínálnak a 30. Műegyetemi Állásbörzén!

<http://www.stop.hu/articles/article.php?id=644273>

Több mint 1.400 állás és 1.000 gyakornoki hely várja az érdeklődőket az április 14-én és 15-én megrendezésre kerülő 30. Műegyetemi Állásbörzén - közölte az egyetem.

A cégek "toborzási kedvének" élénkülését mutatja, hogy az őszi műegyetemi állásbörzéhez képest 38 százalékkal nőtt a tavaszi kiállítók száma, az egy évvel ezelőtti börzén pedig megközelítőleg ugyanannyi kiállító vett részt.

Az állásbörzén 138 kiállító cég képviselteti magát a műszaki mellett gazdasági, természettudományi és logisztikai területekről, az ajánlatok nagy része friss diplomásoknak vagy egy-két éves tapasztalattal rendelkező fiatal szakembereknek szól. Az alsóbb éveseknek a részt vevő cégek több mint 70 százaléka kínál szakmai gyakorlatot - olvasható az egyetemi közleményben.

A legkeresettebb végzettségűek a villamosmérnökök mellett az informatikusok, azonban az elmúlt évekhez képest növekvő kereslet figyelhető meg a különböző gazdasági szakmák iránt is.

A tavaszi műegyetemi állásbörzén kiállító cégek 43 százaléka keres villamosmérnök, 39 százaléka pedig informatikai végzettségű munkaerőt. A gazdasági diploma továbbra is érték: a meghirdetett állások 27 százaléka gazdasági végzettségű álláskeresőknek szól - áll a közleményben.

A kiállítók között 79 olyan cég szerepel, mely Budapesten csak a műegyetemi börzén vesz részt. Ezek között vannak nagy elektronikai gyártók, banki szolgáltatók, energiaipari, autóipari, informatikai, műszaki fejlesztő cégek, valamint gyógyszergyárak is.

A kiállítók számának növekedése mellett az elmúlt évekhez képest változás például az, hogy a börze kínálatában ismét szerepelnek állásajánlatok építész- és építőmérnökök számára - idézi a közlemény Somogyi Ildikót, az állásbörze marketing és PR vezetőjét.

A közleményben hangsúlyozzák: a 2009-es műegyetemi állásbörze felmérései alapján a résztvevők csaknem 70 százaléka a megfelelő elméleti tudás mellett már szakmai tapasztalattal is rendelkezett, mely tendencia az elmúlt években folyamatos növekedést mutatott. Ezt a törekvést segíti, hogy a börzén részt vevő cégek több mint 70 százaléka kínál gyakorlati lehetőséget.